

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Directorivm Inqvisitorvm F. Nicolai Eymerici Ordinis Prædicatorum

Nicolaus <Eymericus>

Venetiis, 1607

Forma disponendi ad purgationem canonica[m] & abiuratione[m]
facienda[m] ab eo qui est diffamatus, & alias suspectus de haeretica
prauitate.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13589

piantur, qui
conuertitur
postquam in
publicū sunt
producti.

Et postquam in publicam fidei actionē sunt produ-
cti conuertuntur, qui potius metu instantis mortis,
quā amore vere penitentiæ conuerti videntur;
quam ob rem cum negativis hoc raro fieri debere, et
non nisi cū exquisitissimis considerationibus admo-
nuit optimē instructio Madriliāna anno MDLXI.
c. 44. de quo dixi alibi plenius.

Nollem certē vnquam ab hoc sacro tribunalī mi-
sericordiam excludere; verumtamen vbi malitiam
perfidorum huiusmodi contemplor, auderem dicere
iustissimē fieri si locus misericordiæ solū pateret reis
donec ē in carceribus Inquisitorum educerentur, & po-
stea nullo modo audirentur, præsertim cum tantum,
& tandiu laboratum sit in eorum conuersione: quia
tamen nondum damnationis sententiā est promul-
gata, ideo in hoc crimine vsque in id tempus locus
est penitentiæ, & propterea sententiā prior tutior
est, sed hæc altera fortassis iustior, spectata perfido-
rum iniquitate, & fera penitentiā.

Num. 176.

Qui abiurat,
an obligare
se debeat ad
hæreticos de-
nunciandos.

d Immo si vnquam sciuero aliquē, qui illa hæ-
resi sit infectus, &c. vobis Episcopo, & Inquisito-
ri, &c. denuntiabo.] Hæc clausula omīssa est in su-
perioribus abiurationum formulis, quam fortassis
expediret in omni abiuratione adiungere, vt scilicet,
is qui abiurat, obliget se ad denunciandos quoscuq;
sciuerit hæreticos, aut de hæresi suspectos, vel infa-
mātos, de qua obligatione alibi copiosē diximus.

Num. 179.

e Ad misericordiæ sinum te sacrosancta Ecce-
lesia recipiens de præsentī.] Ita Barcionensis im-
pressus. Bononiensis, & codex Cardinalis de Camba-
ra ita: Ad misericordiæ sinum sacrosancta Ecce-
lesia te recipiens de præsentī. Sabellanus ita:
Ad misericordiæ sinum sacrosanctæ Ecclesiæ, &
recipimus te de præsentī.

Num. 179.

f Et na multa crimina in centū existant alijs
delinquendi.] Ita Barcionensis impressus. Bononi-
sis, & codex Cardinalis de Cambara ita: Et ne im-
punita, &c. sed Sabellanus ita: Et ne impunita cri-
minum alijs in centū præbeat delinquendi.

Num. 179.

g Et nihilominus quod cū dicta veste, & cruci
bus stes in porta talis Ecclesiæ, &c.] Desumptum
videtur ex Concilio Bituricensi, c. 26. vbi grauiores
penitentiæ imponuntur, nam cum præmississet, peni-
tentes singulis dieb. Dominicis, & festiuis interesse
debere diuinis officijs, subdit: Et in Missa cuiuslibet
diei Dominicæ, ac festiua, inter L pistolā, & Euā-
gelium, veste superiori, & velo, siue capucio depōsi-
tis (nisi & in velo, seu capucio portentur cruce,) sa-
cerdoti missam præsentē populo celebranti, cum
virginis in manu publice se præsentent: ibique da-
ta illis disciplina exponat sacerdos, quod propter
culpam labis hæreticæ penitentiam illam agunt.
hactenus ibi. Vt vel ex his intelligas antiquam in
coercendo crimine hæresis severitatem.

Hic vero penitentiæ ritus, quem hoc loco præscri-
bit Eymericus, antiquissimus videri potest. nā Ioan-
nes Climacus gradu quarto, de obediētia differēs de
penitentiā iniuncta monachis colloquentibus dū ca-
ter; orarent, quia contra deuotionis regulas eo loco,
& tempore deliquerant, ita scribit: Ad orationē ple-
rumque stantibus nobis, animaduertit pater san-
ctus (id est, qui cæteris præerat) quosdam iniuicem
colloquentes, quos ante fores Ecclesiæ stantens,

Insignis Ioan-
nis Scholasti-
ci locus.

A iussit vt per septem dies cunctis intrantibus, &
exentibus prostererentur, siue clerici, siue pre-
byteri fuissent, hæc ille.

h Retinentes nobis ex certa scientia, &c. qua-
tenus dictam possimus mitigare, aggravare, &c.]
Hæc clausula magnum tribuit Inquisitoribus priui-
legium, & valde utilis est, & vsu frequens in hoc
tribunalī, de qua dicam infra super octauo modo pro-
cessum fidei terminandi, & super q. 86. & alibi.

De septimo modo terminandi processum fidei per canonicam purgationem, & abiurationem.

Optimus modus processum fidei ter-
minandi, & terminandi est, quando de
latu de hæretica prauitate, proces-
sus meritis diligenter discussis, cum
bono consilio peritorum in iure, re-
peritur suspectus de hæresi, & etiam diffamatus,
& hoc est quando delatus ipse non reperitur legi-
time deprehensus, nec propria confessione, nec
facti euentia, nec testium legitima productione,
sed reperitur publice diffamatus, ac etiam re-
peruntur indicia contra eum, quæ ipsum reddunt
suspectum aliis de hæretica prauitate: vt pote,
quia habuit magnam familiaritatem cum hereti-
cis, qualis fuit ille, de quo agitur in c. Inter solli-
citudines. de purg. cano. Et tali ratione in famie
est indicenda canonica purgatio, & ratione suspi-
cionis debet hæresim abiurare, iuxta alleg. capit.
Inter sollicitudines.

Circa istum talis practica est seruanda. Talis
enim sic publice de hæresi diffamatus, & vltra in
famiam ex alijs indicijs suspectus habitus de he-
retica prauitate, in primis purgabit se publice per
hunc modum.

Forma disponendi ad purgationem ca-
nonicam, & abiurationem faciendam ab
eo, qui est diffamatus, & alias suspectus
de hæretica prauitate.

NAM in dicto sermone generali per aliquos
dies ante, in omnibus Ecclesijs illius civita-
tis, seu loci, in quo purgatio, & abiuratio sunt hie-
dæ: & suspensis sermonibus omnibus pro illa die
assignanda, & adueniente die ad huiusmodi assi-
gnata, & ipso purgando, & abiurando in medio
populi in alta sede, & eleuata constituto, & facto
sermone de fide per Episcopum, vel Inquisito-
rem, vt dictum est supra in alijs modis proces-
sum fidei terminandi. His, inquam, præhabitis;
legentur culpæ ipsius purgandi, & abiurandi per
notarium seu religiosum vel clericum: quibus le-
ctis, purgabit se diffamatus per hunc modum, qui
sequitur.